

“Μυρίζεις άσχημα!” (θεατρικό εργαστήριο)

«Μυρίζεις άσχημα!» (θεατρικό εργαστήριο)

Το θεατρικό εργαστήριο “Μυρίζεις άσχημα!” σχεδιάστηκε από τους φοιτητές του Τμήματος Θεάτρου του Α.Π.Θ. **ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ**
Εργά Γιώργο, Άννα Λαμπροπούλου, Μαρία Ασλανίδου, Χριστίνα Ιορδανίδου και Ναταλία Λαγγίδου, με την εποπτεία της Άβρας Αυδή και της Μελίνας Χατζηγεωργίου, στο πλαίσιο του μαθήματος “Το θέατρο στο σχολείο”. Αξιοποιήθηκε η μέθοδος του Εκπαιδευτικού Δράματος. Το εργαστήριο παρουσιάζεται σε απλουστευμένη μορφή, για να δοθεί η δυνατότητα στον εκπαιδευτικό να το εφαρμόσει.

ΣΧΕΔΙΟ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ

Για τη διδασκαλία του δράματος, απαιτούνται περίπου τέσσερις διδακτικές ώρες.	
ΘΕΜΑ	Η ομαδική ενδοσχολική βία
ΠΗΓΗ/ΕΡΕΘΙΣΜΑ	Η αληθινή ιστορία του Στέφανου, μαθητή σε λύκειο της Θεσσαλονίκης. Η ταινία «Die welle», Το κύμα

ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΟ ΕΡΩΤΗΜΑ	<p>Πώς ερμηνεύεται το φαινόμενο της ομαδικής βίας;</p> <p>Υποερωτήματα:</p> <ul style="list-style-type: none">• Ποια είναι τα συναισθήματα, οι αξίες και τα πρότυπα αυτών που ασκούν βία;• Πώς αισθάνεται αυτός που δέχεται την βία;• Τι συνέπειες έχει η βία στον κοινωνικό περίγυρο;• Σε ποιο βαθμό ευθύνονται οι θύτες, το θύμα και οι εξωτερικοί παράγοντες;• Τι μέτρα μπορούν να υιοθετηθούν για την αντιμετώπιση της βίας;• Ποιο ρόλο παίζει η ομάδα στην εκτέλεση της πράξης;
------------------------------	---

Η είδηση-Εισαγωγή στο δραματικό πλαίσιο

Όλοι βρίσκονται καθισμένοι σε κύκλο. Ανακοινώνεται στα παιδιά ότι έχει κυκλοφορήσει στην τοπική εφημερίδα η παρακάτω είδηση. Μοιράζεται το απόσπασμα από την εφημερίδα:

«Χθες, 5/5/2010, ο Στέφανος Μ., μαθητής της 1^{ης} λυκείου, εισήχθη στο νοσοκομείο Ιπποκράτειο με ρωγμώδες κάταγμα δεξιάς κερκίδας και ωλένης και ελαφρά κρανιοεγκεφαλική κάκωση. Φημολογείται ότι δέχτηκε επίθεση εντός του σχολείου. Ένταση έχει προκαλέσει το γεγονός στο σχολικό και οικογενειακό περιβάλλον του παιδιού και ήδη έχουν ξεκινήσει έρευνες για το γεγονός...»

Ο συντονιστής χωρίζει τους μαθητές σε ζευγάρια και τους ζητάει να φανταστούν ότι είναι καθηγητές του σχολείου στο οποίο συνέβη το περιστατικό. Τι θα ήθελαν να

ρωτήσουν στην έρευνα που έχει ξεκινήσει, για να μάθουν τι ακριβώς συνέβη; Το κάθε ζευγάρι σκέφτεται μια ερώτηση και τις ακούμε όλες.

Στόχος: Δίνονται οι πρώτες πληροφορίες. Η είδηση που κυκλοφορεί στις εφημερίδες έχει στόχο να κινήσει την περιέργεια των μαθητών να ανακαλύψουν τι ακριβώς συνέβη, ώστε να εμπλακούν στην ιστορία. Παράλληλα αρχίζουν να μπαίνουν σε ρόλο, καθώς καλούνται να φανταστούν ότι είναι καθηγητές του συγκεκριμένου σχολείου, που συμμετέχουν στην έρευνα, και να σκεφτούν μια ερώτηση που θα ήθελαν να κάνουν.

Η έρευνα- Αυτοσχεδιασμός, με την τάξη σε ρόλο και τον δάσκαλο σε ρόλο

Οι μαθητές μπαίνουν σε ρόλο καθηγητών του σχολείου. Ο δάσκαλος αναλαμβάνει τον ρόλο ενός μαθητή, αυτόπτη μάρτυρα, που δίνει πληροφορίες για το περιστατικό.

Οι μαθητές, κάνοντας ερωτήσεις, μαθαίνουν ότι ο Στέφανος δέχτηκε επίθεση από μια ομάδα συμμαθητών του, τον Πέτρο, τον Γιάννη και τον Κώστα, οι οποίοι τον κορόιδευαν, γιατί μύριζε άσχημα, επειδή δούλευε σε ιπποφορβείο. Μαθαίνουν με λεπτομέρειες για το πώς ακριβώς συνέβη το περιστατικό και αντλούν πληροφορίες για την καθημερινή συμπεριφορά του Στέφανου και της ομάδας στο σχολείο.

Στόχος: Να εμπλακούν ακόμη περισσότερο στην ιστορία οι συμμετέχοντες, καθώς συγκεντρώνουν πληροφορίες για το περιστατικό. Να αρχίσουν να προβληματίζονται σχετικά με το θέμα της άσκησης βίας.

Αφήγηση: *Τώρα λοιπόν που ξέρουμε τι ακριβώς συνέβη, ας γυρίσουμε λίγο πίσω στο χρόνο, για να δούμε πώς ήταν η καθημερινή ζωή αυτών των παιδιών.*

Η καθημερινή ζωή του Στέφανου στο σχολείο-Σκηνές

Ο συντονιστής χωρίζει τα παιδιά σε τέσσερις ομάδες που καλούνται να οργανώσουν τις εξής τέσσερις σκηνές από την καθημερινή ζωή στο σχολείο:

1) η καθημερινότητα στην τάξη, 2) η καθημερινότητα στο διάλειμμα, 3) τι συνέβη λίγο πριν το ατύχημα και 4) πώς συνέβη το ατύχημα.

Στόχος: Να φανταστούν οι συμμετέχοντες τις συνθήκες, τα αίτια και τις συμπεριφορές που οδηγούν βαθμιαία σε περιστατικά βίαιης συμπεριφοράς. Ποιος είναι ο ρόλος της ομάδας; Ποιος είναι ο ρόλος του θύματος;

Αφήγηση: *Μετά το περιστατικό οι τρεις μαθητές που το προκάλεσαν επέστρεψαν στο σπίτι τους και έγραψε ο καθένας στο ημερολόγιο του τις σκέψεις και τα συναισθήματά του. Για να δούμε τι έγραψαν.*

Γραφή ημερολογίων

Ο συντονιστής χωρίζει τους μαθητές σε τρεις ομάδες και καλεί κάθε ομάδα να αναλάβει να γράψει ένα από τα παρακάτω ημερολόγια:

α) του Πέτρου που χτύπησε τον Στέφανο, β) του Γιάννη που του έκλεισε το δρόμο, γ) του Κώστα που απλώς συμμετείχε στο περιστατικό.

Δίνεται η οδηγία ότι πρέπει στο ημερολόγιο να φαίνεται: 1) για ποιους λόγους το συγκεκριμένο άτομο ασκεί βία και 2) ποια επίδραση έχει η ομάδα στη συμπεριφορά του.

Στόχος: Να διερευνήσουμε τα συναισθήματα και τη στάση αυτών που άσκησαν τη βία. Ποιες είναι οι αξίες τους; Ποια τα πρότυπά τους; Τι σημαίνει για αυτούς η επιβολή μέσω της βίας; Επιπλέον βλέπουμε την επίδραση που έχει σε αυτούς η ομάδα, σε ποιο βαθμό συμβάλλει στο να προβούν τα μέλη της σε ακραίες συμπεριφορές.

Αφήγηση: *Ενώ οι μέρες περνούσαν και στο σχολείο συνεχίζονταν οι έρευνες για το περιστατικό, έφτασε η στιγμή που ο Στέφανος θα επέστρεφε στο σχολείο. Δυο μέρες πριν την επιστροφή, έπεσε να κοιμηθεί και μέσα στον ύπνο του είδε αυτό το όνειρο.*

Το όνειρο: Σκηνές

Οι μαθητές σε ομάδες καλούνται να δημιουργήσουν το όνειρο του Στέφανου.

Αφήγηση: *Ο Στέφανος ξύπνησε κατατρομαγμένος από αυτόν τον εφιάλτη. Στο μεταξύ στο σχολείο υπήρχε μεγάλη αναταραχή. Σε όλες τις συζητήσεις επικρατούσε μόνο ένα θέμα. Ποιος έφταιγε τελικά για όσα γίνανε; Ας πάρουμε μια πρώτη εικόνα για τις απόψεις που κυριαρχούσαν.*

Εσύ φταις

Ορίζουμε τρεις θέσεις στον χώρο, που συμβολίζουν: α) την ομάδα που επιτέθηκε, β) τον Στέφανο, γ) την υπόλοιπη τάξη. Οι μαθητές, αφού αποφασίσουν ποιος έχει το μεγαλύτερο μερίδιο ευθύνης, πηγαίνουν ένας ένας και στέκονται στη θέση της επιλογής τους..

Στόχος: Να γίνει μια πρώτη σφυγμομέτρηση σχετικά με το ποιος φταίει.

Αφήγηση: *Αυτά λοιπόν πίστευαν στο σχολείο. Στο μεταξύ ο Στέφανος είχε επηρεαστεί πάρα πολύ από το περιστατικό που του συνέβη και από τον εφιάλτη που είδε. Πήρε, λοιπόν, κάποιες αποφάσεις και έγραψε το παρακάτω γράμμα το οποίο και έστειλε στο σχολείο.*

“Γράφω αυτό το γράμμα, επειδή έχω αποφασίσει ότι δεν θα ξαναέρθω στο σχολείο. Πιστεύω ότι δεν θα σας λείψω, αφού έτσι κι αλλιώς κανείς δεν ήταν φίλος μου. Θέλω να ξέρετε ότι ο λόγος που πήρα αυτή την απόφαση είναι ότι φοβάμαι μη με ξαναχτυπήσουν ο Πέτρος, ο Γιάννης και ο Κώστας, ίσως και κάποιος άλλος. Κανείς

από εσάς δεν ενδιαφέρθηκε ποτέ να με γνωρίσει. Όλοι με κρίνετε από το πρόβλημα το οποίο έχω. Δεν θέλω να ξαναζήσω το περιστατικό αυτό αλλά ούτε και άλλο παρόμοιο”.

Συγκαλείται μαθητικό συμβούλιο με θέμα την υπόθεση του Στέφανου. Στο συμβούλιο δεν παρίστανται οι τρεις μαθητές που άσκησαν τη βία.

Μαθητικό συμβούλιο- Αυτοσχεδιασμός με την τάξη σε ρόλο και το δάσκαλο σε ρόλο

Ο δάσκαλος σε ρόλο του προέδρου της τάξης συντονίζει τη συζήτηση θέτοντας τέσσερα βασικά ερωτήματα:

- Γιατί φτάσαμε ως εδώ;
- Ποιες ενέργειες μπορούμε να κάνουμε για το θέμα του Στέφανου;
- Ποιες είναι οι προτάσεις για την τιμωρία αυτών που άσκησαν βία;
- Τι πρέπει να κάνουμε στο μέλλον, για να μην επαναληφθούν παρόμοια περιστατικά;

Στο συμβούλιο ακούγονται ιδέες και διαμορφώνονται προτάσεις.

Εσύ φταις

Επαναλαμβάνεται η δραστηριότητα που έγινε προηγουμένως με μια διαφορά. Κάθε μαθητής, πριν πάρει θέση, πρέπει να δικαιολογήσει την επιλογή του με επιχειρήματα: «Εσύ φταις γιατί...». Έπειτα πηγαίνει και στέκεται πίσω από τη θέση που διάλεξε.

Στόχος: Αφού πλέον έχουν ακουστεί όλες οι ιδέες και οι σκέψεις στο συμβούλιο και έχει διερευνηθεί το θέμα σε βάθος, να διατυπώσει ο κάθε μαθητής ξεκάθαρα και με επιχειρήματα τη θέση του σχετικά με τον καταμερισμό ευθύνης.

Αφήγηση: Ο Πέτρος, ο Γιάννης και ο Κώστας έμαθαν τις προτάσεις που έγιναν στο συμβούλιο της τάξης. Ο καθένας μετά από όσα άκουσε έκανε τις δικές του σκέψεις τις οποίες κατέγραψε στο ημερολόγιο του.

Γραφή ημερολογίων

Οι μαθητές χωρίζονται πάλι σε τρεις ομάδες. Κάθε ομάδα συνεχίζει το ημερολόγιο του μαθητή που είχε αναλάβει και προηγουμένως. Μέσα από τα ημερολόγια θα φανεί αν το άτομο που το γράφει έχει αναθεωρήσει τη στάση του. Επηρεάστηκε από τις εξελίξεις; Από τις συνέπειες που είχε το περιστατικό για τον Στέφανο; Επηρεάστηκε από τις αποφάσεις του μαθητικού συμβουλίου; Μετάνιωσε για όσα έκανε; Τι σκέφτεται να κάνει στο μέλλον;

Στόχος: Να διερευνηθεί αν τα άτομα που ασκούν βία μπορούν να αλλάξουν στάση, κάτω από κάποιες συνθήκες.

Το τέλος της ιστορίας

Ο κάθε μαθητής καλείται να φανταστεί μόνος του το τέλος της ιστορίας και να το γράψει σε μία σελίδα.

Αναστοχαστική συζήτηση

Τα παιδιά μαζί με τους δασκάλους κάθονται σε κύκλο και συζητούν πάνω στο φαινόμενο της βίας. Τι αντιστοιχίες βρίσκουν ανάμεσα στην ιστορία του Στέφανου και στη δική τους καθημερινότητα;

Ομαδικό γλυπτό

Ένας ένας οι μαθητές παίρνουν μια θέση στο χώρο ακίνητοι σχηματίζοντας ένα ομαδικό γλυπτό. Η στάση που θα πάρουν πρέπει να είναι ένα άγαλμα που συμβολίζει τη βία. Καθώς στέκονται ακίνητοι, ο δάσκαλος τους ζητάει να σκεφτούν το αντίδοτο της βίας και να το διατυπώσουν με μία λέξη. Όταν τους ακουμπήσει στον ώμο ο δάσκαλος, λένε τη λέξη που σκέφτηκαν και συγχρόνως παίρνουν μια καινούργια στάση που συμβολίζει το αντίδοτο της βίας. Η δραστηριότητα γίνεται με συνοδεία μουσικής.

Στόχος: Αποφόρτιση-Αναστοχασμός-Έκφραση συναισθημάτων.

Ομάδα “Vis motrix”, Θεσσαλονίκη 2014 -2015

Δημιουργική έκφραση

Θέμα: Η βία και το αντίδοτο της βίας

Κάθε μαθητής επιλέγει ένα είδος κειμένου και αναπτύσσει το θέμα. Το κείμενο μπορεί να είναι θεατρικός διάλογος, ποίημα, διήγημα, επιστολή, δοκίμιο, άρθρο σε μαθητικό περιοδικό, κ.ά. Μπορεί ακόμη να είναι ένα πολυτροπικό κείμενο, πχ. αφίσα, βιντεάκι με εικόνα, λόγο και μουσική και ό,τι άλλο.